

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 16C/5/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7620200549
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Radoslav Baláž
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2020:7620200549.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudca JUDr. Radoslav Baláž, v právnej veci žalobcov: X) D. G., J.. XX.XX.XXXX, X) Y. G., J.. XX.XX.XXXX M. X) M. G., J.. XX.XX.XXXX, I. G. N. Y., N. V. XXX/X, proti žalovanému: S. G., J.. XX.XX.XXXX, G. N. Y., N. V. XXX/X, o zrušenie vecného bremena, takto

rozhodol:

I. Zrušuje sa bez poskytnutia primeranej náhrady vecné bremeno - právo doživotného bývania v dome a užívania nehnuteľnosti zapísané v prospech žalovaného vo vzťahu k rodinnému domu súpisné číslo XXX stojacemu na parcele č. XXX a k parcelám registra „U. evidovaným na katastrálnej mape pod parcelným číslom XXX, druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie o výmere XXX m², pod parcelným číslom XXX/X, druh pozemku: záhrada o výmere XXX m² a pod parcelným číslom XXX/X, druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie o výmere XX m², to všetko podľa zápisu na Liste vlastníctva č. XXX, vedenom Okresným úradom Spišská Nová Ves, katastrálny odbor pre katastrálne územie N. Y..

F.. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcom v 1. až 3. rade náhradu trov konania v plnom rozsahu, pričom o výške tejto náhrady bude rozhodnuté Okresným súdom Spišská Nová Ves samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia podali na tunajšom súde dňa 29.01.2020 žalobu, ktorou žiadali zrušiť vecné bremeno - právo doživotného bývania v dome a užívania nehnuteľností zapísaných na Okresnom úrade v Spišskej Novej Vsi, katastrálny odbor, katastrálne územie N. Y., na liste vlastníctva č. XXX a to rodinný dom súpisné číslo XXX, postavený na parcele registra U. , parcelné číslo XXX a pozemky - parcela registra U. číslo XXX, zastavaná plocha a nádvorie o výmere XXX m², parcela registra U. číslo XXX/X, záhrada o výmere XXX m², parcela registra U., zastavaná plocha a nádvorie o výmere XX m², zapísané v prospech žalovaného, ako aj nahradiť im trovy konania.

2. Túto svoju žalobu odôvodnili tým, že sú podielovými spoluvlastníkmi vyššie uvedených nehnuteľností - rodinného domu a k nemu prislúchajúcich pozemkov. Spoluvlastnícky podiel žalobkyne v 1. rade je X/XX k celku, spoluvlastnícky podiel žalobcu v 2. rade je X/XX k celku a spoluvlastnícky podiel žalobkyne v 3. rade je X/XX k celku. Žalobca v 2. rade a žalobkyňa v 3. rade nadobudli predmetné nehnuteľnosti darovacou zmluvou V-XXXX/XXXX z 05.09.2019-XXX/XXXX, žalobkyňa v 1. rade darovacou zmluvou I.-XXX/XX-XX/XX, Osvedčením o dedičstve O.-XXXX/XX-XX-XX/XXXX, rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves č. XXC XXX/XXXX-XX zo dňa 23.10.2014 , L. XXXX/XX zo dňa 04.12.2014-XX/XXXX. Žalobcovia sú povinní z vecného bremena. Žalovaný je oprávneným z vecného bremena spočívajúceho v jeho práve bývať v dome a užívať nehnuteľnosti až do jeho smrti a povinnosť vlastníkov je toto právo strpieť. Vecné bremeno bolo zriadené bezodplatne, darovacou zmluvou so zriadeným vecného bremena zo dňa 14.05.1999, I. XXX/XX-XX/XX uzatvorenou medzi vtedajšími rodičmi obdarovanej a zároveň žalobkyne v 1. rade a žalobkyňou v 1. rade , kde bol žalovaný , vtedajší

manžel žalobkyne v 1. rade, vedľajší účastník zmluvy. Vecné bremeno bolo zriadené bezodplatne, iba z obyčajnej ochoty povinných z vecného bremena, bez toho, aby takto napr. bola kompenzovaná výhoda, ktorú oprávnený poskytol v inom právnom vzťahu. Od uzatvorenia vyššie uvedenej darovacej zmluvy so zriadením vecného bremena sa značne zmenili pomery, kvôli ktorým sa zmenili aj podmienky vecného bremena. Žalovaný a zároveň oprávnený z vecného bremena sa dlhodobo neprimerane správal a aj správa ku svokre žalobkyne v 1. rade, ku žalobkyni v 1. rade a aj ku jeho deťom, t.j. žalobcovi v 2. rade a žalobkyni v 3. rade, ktorých verbálne a vulgárne, a žalobkyňu v 1. rade aj opakovane fyzicky napádal, čím im značne zneprijemňuje spokojné užívanie ich nehnuteľností a spôsobuje obavy o ich zdravie a život. Dňa 14.03.2014 sa žalovaný dopustil trestného činu vyhrážaním, a to tým, že kričal na žalobkyňu v 1. rade, že ju zabije a zabije aj jej matku, ktorá býva taktiež v tom istom rodinnom dome, kde bývajú všetci žalobcovia. Po požití alkoholu rodinný dom, kde je oprávneným z vecného bremena podpálil, čím bol obvinený zo spáchania prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b./ trestného zákona s poukázaním na § 139 ods. 1 písm. c/ Trestného zákona, z prečinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 2 písm. a/ Trestného zákona, za čo mu súd uložil podľa § 245 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 41 ods. 1, § 38 ods. 2, §36 písm. l), § 37 ods. písm h.) Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 15 mesiacov, súd ho zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia podľa § 48 ods. 2 pís. a) Trestného zákona a uložil mu ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou podľa § 73 ods. 2 písm. c), d) . Protialkoholické liečenie žalovaný absolvoval mesiac, resp. ukončil po mesiaci so slovami, že má dosť rokov na to, aby si život riadil sám. Žalovaný je od určitého času neprispôsobivý, dominantný, neberie ohľad na nikoho. Je alkoholik, denne požíva alkohol a potom žalobcom verbálne ubližuje, ponižuje ich, vyhráža sa im zabitím a podpálením domu, čiže spôsobením psychickej aj fyzickej aj majetkovej ujmy. Po neustálom popíjaní, verbálnych nadávkach a opakovanom nebezpečnom vyhrážaní a fyzickom útoku na žalobkyňu v 1. rade ho znova policajná hliadka odvieďa z domu dňa 26.03.2019. V trestnom rozkaze zo dňa 25.09.2019 ho súd opätovne obvinil z prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 2 Trestného zákona za použitia § 37 písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 2,4 Trestného zákona na trest odňatia slobody v trvaní 16 mesiacov nepodmienečne, zaradil ho do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia podľa § 48 ods. 2 pís. b) Trestného zákona a bola mu opätovne uložená ambulantná protialkoholická liečba podľa § 73 ods. 2 písm. d). Z vyššie uvedené dôvodov bolo rozsudkom sp.zn. 13Pc/5/2019 zo dňa 08.10.2019 manželstvo žalobkyne v 1. rade so žalovaným rozvedené bez možnosti odvolania. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti, z obavy o zdravie a život všetkých žalobcov bývajúcich v predmetnom rodinnom dome, keďže žalovaný sa opakovanie dopúšťal a dopúšťa konania, ktoré vykazuje vysokú mieru nebezpečnosti, konania v hrubom rozpore s dobrými mravmi a s poukazom na hodnoty ako život a zdravie sú nadradené právu na užívanie nehnuteľnosti, a najmä na neodvratné následky, ktoré by mohlo mať dokonané konanie žalovaného, podali žalobcovia uvedenú žalobu.

3. Žalovaný k žalobe nepodal žiadne písomné vyjadrenie, aj keď bol na to vyzvaný súdom uznesením sp.zn. 16C/5/2020-45 zo dňa 08.07.2020, ktoré mu bolo spoločne so žalobou a jej prílohami doručené dňa 21.09.2020.

4. Na pojednávaní konanom dňa 09.11.2020 v rámci prednesov uskutočnených v súlade s § 181 ods. 1 Civilného sporového poriadku žalovaný poukazuje na to, že nemá peniaze na advokáta a preto sa ani nevedel v tejto veci vyjadriť, uviedol, že povinnosťou žalobcov je postarať sa mu o bývanie. Toho času býva po penziónoch, čo je pre neho finančne neúnosné, keďže ho ubytovanie stojí cca 270,- EUR mesačne, pričom jeho príjem sa pohybuje vo výške 400,- EUR mesačne. Žiadal, aby žalobcovia mu poskytli náhradné bývanie, resp. finančné adekvátne plnenie, s tým, že pokiaľ by ostal bývať na pôvodnom bydlisku, jeho nájom by sa pohyboval na sume cca 60,- až 70,- EUR mesačne, pričom žiadal, aby sa mu žalobcovia postarali o také bývanie, kde by ho náklady vyšli od 100,- do 150,- EUR mesačne. Zároveň nesúhlasil so zrušením vecného bremena, pretože toto v jeho prospech nezriadila žalobkyňa v 1. rade, ale svokrovci. Uvedený rodinný dom nadobudli aj jeho deti - žalobcovia v 2. a 3. rade, a títo museli zdediť aj toto vecné bremeno. Tiež argumentoval tým, že vybudoval podkrovné bývanie v predmetnom rodinnom dome z peňazí, ktoré mu poskytli jeho rodičia a z prostriedkov, ktoré mali s bývalou manželkou - žalobkyňou v 1. rade, pričom uvedené podkrovie staval svojpomocne s pomocou svokra, ktorý tam v tom čase ešte žil. Namietal, že sa voči jeho zákazu na priblíženie sa na uvedený pozemok odvolal a tiež v tejto súvislosti poukázal aj na psychiatrické vyšetrenie manželky- žalobkyne v 1. rade, ktoré jej on odporúčal, čo ju urazilo a dospelo až k jej účelovej výpovedi voči nemu. Napokon poukázal na to, že to čo vybudoval, síce zničil, ale aj zároveň opravil na svoje vlastné náklady.

5. V reakcii na tento obsah prednesov žalovaného žalobcovia odmietli zabezpečiť žalovanému akúkoľvek bytovú náhradu, keďže túto u nich pôvodne mal, ale si ju neudržal. Žalobca v 2. rade tiež poukázal na to, že žalobu mohli podať dávnejšie, ale neurobili a zo strany žalovaného nebola snaha s nimi vychádzať dobre. Žalobkyňa v 3. rade poukázala na to, že žalovaný mal možnosť bývania, avšak fyzicky a psychicky ubližoval žalobkyni v 1. rade, každý deň chodil domov opitý, vyhrážal sa, že zabije babku- jeho svokru a napokon aj podpálil im dom, teda týmto konaním svoj vklad, ktorý tvrdil, že dal do tohto bývania, si sám zničil. Odmietla požiadavku žalovaného, aby mu platili nájom, keďže ani on sa o nich nestaral. Žalobkyňa v 1. rade zasa poukázala na to, že jej život so žalovaným bol o hádkach, o ponižovaní, vyhrážaní, tvrdila, že žalovaný navštevoval dvakrát denne pohostinstvo, našiel si akúkoľvek banalitu, aby mohol vyvolať hádku. Tiež poukázala na to, že podpálením domu spôsobil škodu vo výške viac ako 8.000,- EUR, čím si prečerpal financie, ktoré investoval.

6. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dokladmi predloženými žalobcami, ako aj obstaranými súdom postupom v zmysle 185 ods. 2 Civilného sporového poriadku, a na ich základe zistil tento skutkový stav:

7. Žalobcovia sú t.č. vedení ako podieloví spoluvlastníci a síce žalobkyňa v 1. rade v podiele 3/10 k celku, žalobca v 2. rade v podiele 7/20 k celku a žalobkyňa v 3. rade v podiele 7/20 k celku na nehnuteľnostiach a to k rodinnému domu súpisné číslo XXX stojacemu na parcele č. XXX a k parcelám registra „U.“ evidovaným na katastrálnej mape pod parcelným číslom XXX, druh pozemku : zastavaná plocha a nádvorie o výmere XXX m², pod parcelným číslom XXX/X, druh pozemku : záhrada o výmere XXX m² a pod parcelným číslom XXX/X, druh pozemku : zastavaná plocha a nádvorie o výmere XX m², to všetko podľa zápisu na Liste vlastníctva č. XXX, vedenom Okresným úradom Spišská Nová Ves, katastrálny odbor pre katastrálne územie N. Y..

8. Z obsahu zápisu na uvedenom Liste vlastníctva č. XXX vyplynulo, že ako titul nadobudnutia uvedených nehnuteľností sa v príslušnom katastri nehnuteľnosti uvádza v prípade žalobkyne v 1. rade darovacia zmluva zapísaná do katastra pod katastrálnou spis. značkou : I. XXX/XX - XX/XX, Osvedčenie o dedičstve O.-XXXX/XX-XX-XX/XXXX a rozsudok tunajšieho súdu sp.zn.XXC XXX/XXXX-XX zo dňa 23.10.2014 zapísaný do katastra pod katastrálnou spis. značkou : L. XXXX/XX zo dňa 4.12.2014-XX/XXXX. V prípade ako žalobcu v 2. rade tak aj žalovanej v 3. rade sa ako titul nadobudnutia predmetných nehnuteľností v uvedenom katastri nehnuteľnosti uvádza darovacia zmluva zapísaná do katastra pod katastrálnou spis. značkou : I.-XXXX/XXXX z 5.9.2019-XXX/XXXX.

9. Žalovaný je na vyššie uvedenom Liste vlastníctva č. XXX vedený v časti „C-Ťarchy“ ako oprávnená osoba, v prospech ktorej je podľa uvedeného zápisu zriadené vecné bremeno spočívajúce v jeho práve bývať v uvedenom rodinnom dome a užívať predmetné nehnuteľnosti až do jeho smrti a tomu zodpovedajúce povinnosti žalobcov ako vlastníkov toto právo trpieť.

10. Vyššie uvedené vecné bremeno v prospech žalovaného bolo zriadené na základe dohody, ktorá je súčasťou darovacej zmluvy uzavretej dňa 14.05.1999 medzi S. X. M. D. X. - rodičmi žalobkyne v 1. rade ako darcami a zároveň povinnými z vecného bremena na strane jednej a žalobkyňou v 1. rade ako obdarovanou a zároveň taktiež povinnou z vecného bremena na strane druhej, pričom ako vedľajší účastník uvedenej zmluvy v tomto zmluvnom vzťahu vystupoval žalovaný ako oprávnený z vecného bremena, ktorý predmetnú zmluvu takisto podpísal.

11. Uvedená darovacia zmluva bola zavkladovaná na príslušnom katastri nehnuteľnosti pod katastrálnym číslom I. -XXX/XX a je teda jedným z vyššie uvedených právnych titulov, na základe ktorého žalobkyňa v 1. rade sa stala podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností vedených na vyššie uvedenom Liste vlastníctva č. XXX.

12. Z obsahu uvedenej darovacej zmluvy (článok VII) vyplynulo, že ňou zriadené vecné bremeno spočíva v práve žalovaného bývať v uvedenom rodinnom dome a užívať predmetné nehnuteľnosti až do jeho smrti a v povinnosti vlastníkov , t.j. ostatných subjektov predmetnej zmluvy toto právo trpieť. Zároveň z uvedenej dohody vyplynulo, že sa toto vecné bremeno zriadilo bezodplatne.

13. Rozsudkom tunajšieho súdu sp.zn. XT/XXX/XXXX-XXX zo dňa 26.11.2014, ktorý sa stal právoplatným toho istého dňa bol žalovaný uznaný za vinného z prečinu nebezpečného vyhrážania

podľa § 360 ods. 1, 2 písm. b./ Trestného zákona s použitím § 139 ods. 1 písm. c/ Trestného zákona a to na tom skutkovom základe, že v presne nezistenom čase od začiatku roka 2013 do 05.decembra 2013 v podkrovnej časti rodinného domu na ul. N. V. XXX/X I. Q.G. N. Y., pod vplyvom alkoholu, po slovných hádkach s manželkou - žalobkyňou v 1. rade , ju chytil pod krk a dusil ju, hrozil jej vykrútením krku, vyhrážal sa jej odrezaním hlavy, prikladal nôž k bruchu, pričom sa jej prihovárал slovami „ mala si už čreva vonku?“ a následne aj dňa 14. novembra 2013 na rovnakom mieste v kuchyni , tiež pod vplyvom alkoholu, ju držal za krk a vyhrážal sa jej, že „bude mať v sobotu pohreb , že ju zahrabe“, pričom v niektorých prípadoch použil fyzické násilie - údery fackou, pričom toto jeho správanie a vyhrážky pociťovala poškodená ako dôvodnú obavu o jej zdravie a život, a zároveň za vinného z prečinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 2 písm. a/ Trestného zákona, a to na tom skutkovom základe, že dňa 14. novembra 2014 v čase medzi 17,00 hod. a 17,30 hod. v obci N. Y.Q. v podkroví rodinného domu na ul. N. V. Č.. XXX/X, v priestore obývacej izby, zapálil noviny, ktoré položil na gauč, čím založil ohnisko požiaru, kde v dôsledku jeho rozšírenia do drevených súčastí konštrukcie domu v podlahe, stropných a podkrovných častí rodinného domu došlo k ich poškodeniu a z časti aj k ich zničeniu, čím takto spolumajiteľkám rodinného domu (matke žalobkyne v 1. rade a tiež žalobkyne v 1. rade) spôsobil celkovú škodu vo výške 8.510,--EUR.

14. Rozsudkom tunajšieho súdu sp.zn. XT XX/XXXX-XXX zo dňa 05.11.2019, ktorý sa stal právoplatným dňa 17.12.2019 bol žalovaný uznaný za vinného z prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. b./ Trestného zákona s použitím § 36 písm.l), písm.n) Trestného zákona, § 37 písm m.) Trestného zákona a § 38 ods. 2 a ods.3 Trestného zákona a to na tom skutkovom základe, že dňa 26.marca 2019 v čase okolo 20,45 hod. v obci N. Y., Q. N. J. I., v rodinnom dome na adrese N. V. Č.. XXX/ X, kde býva v spoločnej domácnosti s manželkou - žalobkyňou v 1. rade , pod vplyvom alkoholických nápojov, bez zjavnej príčiny vyprovokoval hádku s manželkou, počas ktorej ju dvakrát udrel otvorenou dlaňou ľavej ruky po tvári, následne keď sedela za kuchynským stolom pristúpil k nej od chrbta, jednou rukou ju chytil za bradu, druhou za temeno hlavy, kde počas toho ako ju týmto spôsobom držal, vykrúcal jej hlavu do strán a súčasne sa jej vyhrážal smrťou tým spôsobom, že jej zlomí väzy, pričom keď sa chcela postaviť a dvihnúť zvoniaci telefón, fyzicky jej v tom bránil tak, že do nej rukami sácal a nedovoliť jej vstať, kde následne ju chytil za plecía a intenzívne do nej sotil rukami, následkom čoho ju odstrčil z kuchyne do spálne, kde ju hodil na posteľ, čím obvinený (t.j. žalovaný - poznámka súdu) svojim násilným, agresívnym správaním a vyhrážkami smrťou, ako aj vzhľadom na predchádzajúce správanie k poškodenej vzbudil u nej dôvodnú obavu, že by mohol vyslovenú hrozbu naplniť.

15. Rozsudkom tunajšieho súdu sp.zn.XXPc/X/XXXX-XX zo dňa 08.10.2019, ktorý sa stal právoplatným dňa 15.10.2019 bolo manželstvo žalobkyne v 1. rade a žalovaného rozvedené.

16. Podľa správy obce N.É. Y. obec prenajíma nájomné byty na ulici X. (24 bytových jednotiek) za nájomné vo výške 90,--Eur mesačne a na ulici Š. v bytovom dome s 12 bytovými jednotkami v prípade jednoizbového bytu za 74,15 Eur mesačne, v prípade dvojizbového bytu za 123,59 Eur mesačne, v prípade dvaapoloizbového bytu za 157,02 Eur mesačne a v prípade trojizbového bytu za 173,02 Eur mesačne.

17. Podľa § 126 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb., Občianskeho zákonníka (ďalej len ako „ Občiansky zákonník“), vlastník má právo na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje; najmä sa môže domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržuje.

18. Podľa § 151p ods. 1 Občianskeho zákonníka, vecné bremená zanikajú rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona. K zániku práva zodpovedajúceho vecnému bremenu zmluvou je treba vklad do katastra nehnuteľností.

19. Podľa § 151p ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak zmenou pomerov vznikne hrubý nepomer medzi vecným bremenom a výhodou oprávneného, môže súd rozhodnúť, že sa vecné bremeno za primeranú náhradu obmedzuje alebo zrušuje. Ak pre zmenu pomerov nemožno spravodlivo trvať na vecnom plnení, môže súd rozhodnúť, aby sa namiesto vecného plnenia poskytovalo peňažné plnenie.

20. Podľa § 193 zákona č. 160/2015 Z.z., Civilný sporový poriadok (ďalej len ako „ CSP“), súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná.

Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnutelný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

21. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

22. Súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že žaloba žalobcov je oprávnená a teda je potrebné tejto v plnom rozsahu vyhovieť a zrušiť vecné bremeno spočívajúce v práve žalovaného v doživotnom bývaní vo vyššie špecifikovanom rodinnom dome a doživotnom užívaní vyššie popísaných nehnuteľností, ktoré sú v spoluvlastníctve žalobcov.

23. V tejto súvislosti súd uvádza, že podľa § 151p ods. 1 Občianskeho zákonníka jedným zo spôsobov zániku vecných bremien podľa uvedeného zákona je aj ich zánik rozhodnutím príslušného orgánu, ktorým v spojení s odsekom 3 uvedeného paragrafu je súd, ktorý je oprávnený za v uvedenom ustanovení stanovených podmienok rozhodnúť o zrušení takéhoto vecného bremena. Podmienkou zrušenia vecného bremena súdom je :

a./ zmena pomerov

b./ hrubý nepomer medzi vecným bremenom a výhodou oprávneného

c./ príčinná súvislosť medzi vyššie uvedenými dvoma podmienkami (t.j. pod a./ a b./)

(porovnaj Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, J., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol, Občiansky zákonník I, § 1-450 . Komentár, Praha : C.H.Beck, 2015, str. 1304).

24. Občiansky zákonník predvída, že práva a povinnosti vyplývajúce z vecných bremien nie sú nemenné; v dôsledku zmeny podmienok, za ktorých vecné bremeno vzniklo, zákon umožňuje súdu vecné bremeno obmedziť alebo zrušiť za predpokladu, že zmenou pomerov vznikol hrubý nepomer medzi vecným bremenom a výhodou oprávneného, pričom nie je rozhodujúce, či tento stav nastal zavinením niektorého z účastníkov tohto vzťahu. Pri rozhodovaní o obmedzení alebo o zrušení vecného bremena v dôsledku zmeny pomerov treba brať do úvahy všetky okolnosti prípadu. Predovšetkým je potrebné zistiť, či došlo k zmene pomerov, a v kladnom prípade posúdiť, nakoľko táto zmena mala vplyv na spôsob výkonu práva zodpovedajúceho vecnému bremeniu, ako sa prejavila na užívaní nehnuteľnosti vecným bremenom zaťaženej a vziať do úvahy ujmu, ktorá oprávnenému nastane v dôsledku obmedzenia alebo zrušenia vecného bremena za náhradu a porovnať ju s prípadnou ujmou, ktorá vznikla vlastníčkovi zaťaženého pozemku (nehnuteľnosti) v dôsledku zmeny pomerov. Právne významný je len ten hrubý nepomer, ktorý vznikol v dôsledku zmeny pomerov.(porovnaj Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo/291/2009 zo dňa 22.02.2011).

25. Pokiaľ ide o prvú z vyššie spomenutých podmienok, a síce zmenu pomerov, musí ísť o takú zmenu pomerov, ktorá nastala po vzniku vecného bremena a má trvalý charakter, pričom táto trvalá zmena musí existovať v čase rozhodovania súdu. Zákon priamo neuvádza v čom má spočívať zmena pomerov, ktorá by odôvodňovala zmenu úpravy rozsahu a obsahu vecného bremena a neuvádza ani hľadiská , z ktorých by bolo možné usudzovať na to, kedy ide o hrubý nepomer medzi vecným bremenom a výhodou oprávneného , preto je riešenie týchto otázok ponechané na rozhodnutí súdu v konkrétnej veci.

26. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu SSR z 27. 9. 1978, sp. zn. 2 Cz 70/78, uverejneného na str. 514 a 515 v Sborníku stanovisek, zpráv o rozhodovaní soudů a soudních rozhodnutí NS ČSSR, ČSR a SSR 1970-1983, zv. IV. Vydané NS ČSSR nákladem SEVT 1986, zmena pomerov, ktorou vznikne hrubý nepomer medzi vecným bremenom a výhodou oprávneného, spočíva nie len v objektívnych okolnostiach, ale i v osobných pomeroch účastníkov a za určitých okolností môže vzniknúť aj zmenou v správaní sa účastníkov. Text Občianskeho zákonníka upravujúci zrušenie alebo obmedzenie vecného bremena rozhodnutím súdu sa od 01.04.1964 nezmenil (najprv bol v § 506 ods. 2, od 01.4.1983 po novele uskutočnenej zákonom č. 131/1982 Sb. v § 135c ods. 6 a po novele uskutočnenej zákonom č. 509/1991v § 151p ods. 3) a preto sú uvedené závery dosiaľ použiteľné.

27. Podľa súdnej praxe za zmenu pomerov sa považuje aj situácia, kedy vzťahy medzi účastníkmi sú mimoriadne konfliktné, a preto nehnuteľnosť zaťažená vecným bremenom nikto z nich neužíva a aj v

priebehu sporu dochádzalo k jej poškodzovaniu, ktoré účastníci zvädzali jeden na druhého. (porovnaj Rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 22 Cdo 82/2008 ze dne 02.02.2010).

28. V danom sporovom prípade súd vzhliadol zmenu pomerov nastálu medzi stranami sporu v zmene správania sa žalovaného k žalobcom, ktoré nastalo po vzniku predmetného vecného bremena a spočívalo v jeho protiprávnom konaní, ktorého sa dopustil ako vo vzťahu k samotnej osobe žalobkyne v 1. rade , tak aj v neposlednom rade k samotnej nehnuteľnosti - rodinnému domu , vo vzťahu ku ktorému má zriadené uvedené vecné bremeno v podobe doživotného bývania v ňom.

29. V konaní bolo preukázané, že v presne nezistenom čase od začiatku roka 2013 do 05.decembra 2013 v podkrovnej časti rodinného domu , vo vzťahu ku ktorému má zriadené vecné bremeno , sa dopustil voči žalobkyni v 1. rade trestného činu - prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. b./ Trestného zákona, ktorý spočíval jednak vo verbálnych útokoch na menovanú (hrozil jej vykrútením krku, vyhrážal sa jej odrezaním hlavy, prihovárал slovami „ mala si už čreva vonku?“ , vyhrážal sa jej že „ bude mať v sobotu pohreb , že ju zahrabe“) , tak aj priamo v fyzických atakoch na menovanú (chytíl pod krk a dusil ju, údery fackou) , a tiež sa dopustil trestného činu - prečinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 2 písm. a/ Trestného zákona, kedy uvedeného prečinu sa dopustil priamo voči nehnuteľnosti, v ktorej mal zriadené uvedené vecné bremeno, keďže v tejto založil ohnisko požiaru, ktoré v dôsledku jeho rozšírenia spôsobilo celkovú škodu na uvedenej nehnuteľnosti vo výške 8.510,-- EUR. Uvedené skutočnosti vyplynuli z trestného rozsudku tunajšieho súdu sp.zn. XT/XXX/XXXX-XXX zo dňa 26.11.2014, ktorý sa stal právoplatným toho istého dňa.

30. Zároveň z trestného rozsudku tunajšieho súdu sp.zn. XT XX/XXXX-XXX tiež vyplynulo, že žalovaný vo svojom neprístojnom správaní sa voči žalobkyni v 1. rade aj naďalej pokračoval, keďže bol opätovne odsúdený za prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. b./ Trestného zákona, ktorého sa voči nej dopustil dňa 26.marca 2019 skutkovo opäť ako vo verbálnej rovine, tak aj vo forme fyzického útoku (dvakrát ju udrel otvorenou dlaňou ľavej ruky po tvári, intenzívne do nej sotil rukami, hodil ju na posteľ).

31. V tejto súvislosti súd poznamenáva, že podľa § 193 CSP je súd viazaný rozhodnutím príslušného orgánu o tom, že bol spáchaný trestný čin a o tom, kto ich spáchal. Viazanosť sa vzťahuje iba na výrok, nie na odôvodnenie rozhodnutia. Z výroku o vine je potom nutné vychádzať ako z celku a brať do úvahy jeho právnu a skutkovú časť s tým, že rieši naplnenie skutkovej podstaty trestného činu konkrétnym konaním páchatela. Týmto okruhom otázok je teda súd viazaný v tom zmysle, že si o nich nemôže urobiť ani prejudiciálny záver. Skúmanie tohto protiprávneho konania žalovaného zo strany súdu v tomto prebiehajúcom sporovom konaní nebolo možné a teda ani jeho prípadne posúdenie inak než to učinil trestný súd nebolo možné. Inými slovami súd vychádzajúc z výrokovej časti vyššie uvedených trestných rozsudkov mal jednoznačne preukázané, že sa žalovaný takýchto konaní dopustil, a akékoľvek ich spochybňovanie žalovaným v priebehu tohto sporového konania vzhľadom na vyššie poukázanú viazanosť súdu trestným rozsudkom nemohol súd brať do úvahy.

32. Teda v konaní je preukázané konfliktné správanie sa žalovaného minimálne vo vzťahu k žalobkyni v 1. rade, ktoré dosiaľ od zriadenia vecného bremena vyústilo do dvoch jeho právoplatných odsúdení pre násilný trestný čin.

33. Je nepochybné, že takéto správanie sa žalovaného je potrebné posúdiť ako zmenu pomerov, ktorá nastala po vzniku vecného bremena zriadeného v prospech tohto žalovaného, pretože v spore nebolo preukázané, že do doby momentu zriadenia tohto vecného bremena, zrušenie ktorého je predmetom tohto sporového konania, sa vo vzájomnom spoluzití so žalobkyňou v 1. rade, resp. právnymi predchodcami žalobcov 2. a 3. rade, prípadne priamo aj v spoluzití so žalobcami v 2. a 3. rade, dopúšťal takéhoto správania sa, ktoré by vyústilo až do jeho právoplatného odsúdenia pre násilný trestný čin.

34. Žalovaný na základe uvedeného vecného bremena je oprávnený bezodplatne prebývať v rodinnom dome, ktorý je v spoluvlastníctve žalobkyne v 1. rade, ktorá tento dom takisto obýva a zároveň na základe uvedeného vecného bremena je povinná strpieť aj toto prebývanie samotného žalovaného v ňom spolu s užívaním príslušných nehnuteľností. To však za situácie, kedy už opakovanie bola vystavená protiprávnemu správaní sa žalovaného atakujúcemu jej zdravie a život, súd považuje za neprimerané a vytvárajúce hrubý nepomer medzi týmto vecným bremenom a touto výhodou tohto žalovaného, ktorý

bez ohľadu na svoje správanie by podľa tohto vecného bremena mal mať možnosť naďalej užívať nehnuteľnosti žalobcov.

35. Že v danom prípade je daná príčinná súvislosť medzi vyššie uvedenou zmenou pomerov (protiprávnym konaním žalovaného, ktorého sa dopustil voči žalobkyni v 1. rade a tiež aj voči samotnej nehnuteľnosti, ktorú obýva, a ktorú podpálil) a vyššie citovaným hrubým nepomerom (povinnosť žalobkyně v 1. rade trpieť pobyt žalovaného v zaťaženej nehnuteľnosti napriek tomu ako sa k nej neprístojne správa) niet pochyb.

36. Súd preto z hľadiska posudzovania otázky, či v danom spore sú dané predpoklady pre zrušenie tohto predmetného vecného bremena podľa § 151p ods. 3 Občianskeho zákonníka dospel k záveru, že tieto boli naplnené a preto rozhodol o jeho zrušení.

37. Podľa § 151p ods. 3 Občianskeho zákonníka vecné bremeno možno vo všeobecnosti zrušiť za primeranú náhradu, avšak zákon tento pojem bližšie nekonkretizuje. Je na úvahe súdu, akú náhradu v tom ktorom konkrétnom prípade bude považovať za primeranú. Takisto môže súd rozhodnúť, aby sa namiesto doterajšieho vecného plnenia poskytovalo peňažné plnenie, ak pre zmenu pomerov nemožno spravodlivo trvať na vecnom plnení. Konanie o takomto návrhu, je konaním vo veci, kde z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyporiadania vzťahov medzi stranami sporu. To znamená, že súd nie je viazaný žalobou, pokiaľ ide o návrh týkajúci sa tejto náhrady.

38. V zákone je jasne uvedené, že pravidlom je, že za zrušenie vecného bremena pre zmenu pomerov by sa oprávnenému mala poskytnúť primeraná náhrada. Pokiaľ sa § 151p ods. 3 Občianskeho zákonníka vzťahuje aj na oprávneného, potom platí, že oprávnenému za zrušenie vecného bremena prináleží v zásade náhrada. Je potom na povinnom, aby tvrdil a preukázal, že poskytnutie tejto náhrady nie je namieste, napr. preto, lebo by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; o takýto prípad by mohlo ísť vtedy, pokiaľ by povinný zriadil vecné bremeno len z obyčajnej ochoty, bez toho, aby takto napr. kompenzoval výhodu, ktorú mu oprávnený poskytol v inom právnom vzťahu. (porovnaj Rozsudek Nejvyššího soudu ČR sp.zn. 22 Cdo 1330/2011 ze dne 20.09.2011).

39. V danom spore žalobcovia navrhli, aby súd ich nezaviazal zabezpečiť žalovanému akúkoľvek bytovú náhradu, keďže túto u nich pôvodne mal, ale si ju neudržal. V rámci žaloby poukázali na to, že vecné bremeno bolo zriadené pre žalovaného bezodplatne, iba z obyčajnej ochoty povinných z vecného bremena, bez toho, aby takto napr. bola kompenzovaná výhoda, ktorú oprávnený poskytol v inom právnom vzťahu.

40. V rámci svojich prednesov na pojednávaní konanom dňa 09.11.2020 uskutočnených v súlade s § 181 ods. 1 Civilného sporového poriadku v reakcii na vyjadrenie samotného žalovaného na uvedenom pojednávaní, na ktorom vzniesol požiadavku uložiť im povinnosť postarať sa mu o bývanie, tiež poukázali na fyzické a psychické ubližovanie žalobkyni v 1. rade zo strany žalovaného, na jeho vyhrážky zabitím svokre, na jeho podpálenie uvedeného domu, ako aj na skutočnosť, že v prípade detí - žalobcov v 2. a 3. rade sa o nich nestaral.

41. Tak ako už bolo vyššie naznačené, aj keď pravidlom je, že za zrušenie vecného bremena pre zmenu pomerov by sa oprávnenému mala poskytnúť primeraná náhrada, súdna judikatúra za určitých výnimočných okolností pripúšťa, že sa v určitých konkrétnych prípadoch tak stať nemusí berúc do úvahy aj § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov byť okrem iného v rozpore s dobrými mravmi.

42. Podľa vyššie naznačeného právneho názoru o takýto prípad by mohlo ísť vtedy, pokiaľ by povinný zriadil vecné bremeno len z obyčajnej ochoty, bez toho, aby takto napr. kompenzoval výhodu, ktorú mu oprávnený poskytol v inom právnom vzťahu.

43. V danom spore takáto situácia skutočne nastala. Z vykonaného dokazovania (obsahu darovacej zmluvy) jednoznačne vyplynulo, že predmetné vecné bremeno bolo zriadené bezodplatne a v spore nebolo preukázané, že by sa jeho zriadením kompenzovala prípadne nejaká iná výhoda, ktorú žalovaný ako oprávnený z tohto vecného bremena prípadne poskytol žalobcom, resp. v prípade žalobcov v 2. a 3 rade ich právnym predchodcom v inom právnom vzťahu.

44. Pokiaľ žalovaný aj argumentoval tým, že mal vybudovať podkrovné bývanie v predmetnom rodinnom dome z peňazí, ktoré mu poskytli jeho rodičia a z prostriedkov, ktoré mali s bývalou manželkou - žalobkyňou v 1. rade, uvedené zostalo len v rovine všeobecných tvrdení bez náležitého preukázania v akej sume a kedy mali byť tieto ním uvádzané investície do tejto nehnuteľnosti realizované, aký samotný právny charakter mali (t.j. či šlo o investície do cudzej nehnuteľnosti, t.j. v čase ich vykonania ešte patriacej rodičom žalobkyne v 1. rade, v takom prípade by sa jednalo o režim bezdôvodného obohatenia; alebo už šlo o investície vykonané do čiastočného majetku žalobkyne v 1. rade v prípade ak tá už v tom čase bola spolumajiteľkou uvedenej nehnuteľnosti ; vtedy by sa jednalo o režim (čiastočného) vyporiadania manželov v rámci ich bezpodielového spoluvlastníctva).

45. Navyše ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, pričinením samotného žalovaného došlo aj k poškodeniu tohto podkrovia rodinného domu v dôsledku jeho úmyselného trestného činu, kedy toto podkrovie zapálil, takže aj z tohto dôvodu sa javí požiadavka na prípadné poskytnutie primeranej náhrady či už vecného alebo peňažného charakteru za rozpornú s dobrými mravmi.

46. Nie v neposlednom rade sa uloženie prípadnej povinnosti zabezpečenia primeranej náhrady žalobcom pre žalovaného v súvislosti so zrušením uvedeného vecného bremena javí za rozporné s dobrými mravmi aj v dôsledku samotného správania žalovaného voči žalobkyne v 1. rade, ktoré bolo v trestnom konaní právoplatne kvalifikované ako trestný čin aj s prvkami fyzického a predovšetkým psychického násillia, ktorého sa žalovaný dopúšťal voči žalobkyne v 1. rade.

47. Vzhľadom na vyššie uvedené okolnosti preto súd rozhodol tak, ako je to uvedené v jeho enunciate.

48. Podľa § 251 zákona č. 160/2015 Z.z., Civilný sporový poriadok (ďalej len ako „CSP“), trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

49. Podľa § 255 ods.1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

50. Podľa § 255 ods.2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

51. Podľa § 262 ods.1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

52. Podľa § 262 ods.2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

53. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a 2 CSP a žalovaného zaviazal povinnosťou zaplatiť náhradu trov konania žalobcom v rozsahu zodpovedajúcom pomeru ich úspechu v tomto spore, čo v danom prípade znamenalo v plnom rozsahu.

54. Výrok o náhrade trov konania súd formuloval v zmysle právneho názoru vysloveného Najvyšším súdom SR v uznesení sp.zn. 6 Cdo/65/2017 zo dňa 30.05.2017, ako aj v uznesení sp. zn. 6 Cdo 222/2016 zo dňa 23. marca 2017, podľa ktorého musí v ňom byť uvedené, kto a komu má zaplatiť náhradu trov konania s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením, a teda len takouto formuláciou výroku o náhrade trov konania bude splnená požiadavka zákona, aby rozhodnutie súdu o nároku na náhradu trov konania v spojení s rozhodnutím o výške tejto náhrady bolo vykonateľné, teda aby bolo spôsobilým exekučným titulom pre prípadné vynútenie ním uloženej povinnosti.

55. O výške náhrady týchto trov konania bude v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Spišská Nová Ves písomne v piatich vyhotoveniach . (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015, Civilný sporový poriadok/ ďalej len ako „ CSP“/).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 359 CSP)

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania , proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).Odvolanie musí byť podpísané. (§ 127 a § 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
 - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
 - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
 - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.